

[0058]

TRUCHSTRINZEDE RITHERNE

Achte Redaksje ¹⁾,

Jerne soe ik ek in pear wurden sizze wolle oer dy 'thruichstrinzede ritherne' dêr't de hearen Buma en Sipma har ljocht oer skine litten hawwe.

1) De artikels fan Prof. Buma en fan Dr Sipma oer 'thruichstrinzede ritherne' yn it lêste nûmer hawwe twa fan ús lêzers oanlieding jown, ek har opfetting oer dit tige tsjustere plak op skrift to stellen. Dr Postma hat oer dit ûnderwerp al gâns skreaun - in folsleine list fan syn publikaesjes oer dit 'crux' fynt men yn it artikel fan Prof. Buma; de Hear Kalifa arbeidet oan in nije útjefte mei kommintaer fan it Alde Skelteryocht.

Ik bin it fansels mear iens mei de lêste as mei de earste; ik bin Sipma tankber foar de dúdelike wize hwerop hy útlein hat hoe't ritherne kougongen wurde koenen. Mar oan 'e ein is hy it net alhiel iens mei my as ik truchstrinzede forklearje as 'ongescheiden bijeengelegen'. Nou, oan dy útdrukking sit ik ek net sa fêst; ik soe my oanslute wolle by Sipma as er seit: 'Nei myn ynsjen bitsjut it net mear as `trochgeand'', as wy dat `trochgeand' dan mar hwat oars útlizze as Sipma docht. Hwant dy saneamde trochgeande lânnen passe hjir net; dy binne allinne op har plak yn in kontrei mei rjochtlinige struktuer en wy kinne net oannimme dat dy himrikken, hwerfan hjir sprake is, dat oer it algemien hienen.

Ik soe dus dat trochgeande net opfetsje wolle as rjochtút geande fan it iene ein nei it oare, mar as 'troch it hele lân hinnegeand' of 'nei alle kanten útgeand'. Mei oare wurden sa hwat as hwat letter hjitte 'oer heech en leech'. To Hynljippen hienen hja soks ek sahwat by de miedmienskar 'de Maaden'; de measte eigners yn dat lân hienen dêr bipaelde stikjes yn, mar twa eigners net; dy hienen allinne rjocht op in stikje 'yn it algemien' en dat neamden hja 'blinde koegangen', of dus *net oan to wizen* kougongen. Sa sil it ek mei dy 'truchstrinzede' kougongen west hawwe.

Ik soe ek noch in opmerking meitsje wolle oer hwat Buma seit op side 72. Hy hellet dêr fan my dizze wurden oan: 'In streken, waar merken zijn komt het meermalen voor, dat men zooveel koeien op het gemeene veld mag drijven als men des winters heeft kunnen voeden'. Ik hie dy wurden brûkt om myn opfetting fan doe to fordigenjen dat 'ritherne' kij wienen. Mar ik sjoch dat nou oars. Hja hienen dat yn it middelieuske Ingelân sa, mar dat wie in maklike manear om der foar to soargjen dat it oandiel yn de miene finne evenredich waerd oan it oandiel yn de miede, hwant de kij koenen oer it algemien net troch de winter helle wurde sûnder it hea fan de mieden. Dy evenredichheit fan it oandiel yn de nienskar nei dat yn de miede hienen hja ek op it Amelân, troch dat hja oan ien 'achtendeel' it rjocht joegen, ien bist yn it fjild to driuwen.

Ik leau dus net dat út dat foarskrift to heljen is dat it bisit fan kij op him sels rjocht joech op oandiel yn it miene fjild.

O. Postma.